

AZ OSZTRÁK KÖNYVTÁRI HIVATALNOKOK EGY KÉRVÉNYE.¹

Az osztrák állami könyvtárakban alkalmazott hivatalnokok anyagi helyzete, a mint ez a szakférfiak előtt ismeretes, nem valami fényes, s a császári birodalom könyvtári köreiből már többször felmerült az a kérdés, hogy időszerű, és ezen osztály emelésére rendkívül fontos volna, a magasabb tanügyi hatósághoz, illetőleg a birodalmi tanács két házához egy kérvényt nyújtani be, melynek tárgya legyen, ezen, a tudományok és tudományos intézetek mai állásánál fogva, oly figyelemre méltó hivatalnoki kar anyagi helyzetének megjavítása. Valamennyi osztrák könyvtári hivatalnok egyesült ennek a kérvénynek benyújtására, melynek szövegét alább közöljük. Ennek, ezen a helyen való közzététele érdekelni fog minden szakembert, de azonkívül az az irat különféle irányban világítja meg az osztrák könyvtári viszonyokat és minden méltányos ember tisztában lesz az iránt, hogy valószínűleg nem szerénytelen kérelem az, a mit az említett tisztviselők kérvényükben előadnak. Magától érthető, hogy az a javaslat forma tekintetében eltűrhet egyes kisebb változtatásokat, hanem az az elvre nézve közömbös marad.

Ennek a kérvénynek szószerinti értelme csekélyebb kihagyással a következőkben vonható össze :

A könyvtári tisztviselők mostani javadalmazását az 1871. aug. 22. (R. G. Bl. Nr. 106.); 1873. apr. 15. (R. G. Bl. Nr. 48.) és az 1874. decz. 25. (R. G. Bl. ex 1875. Nr. 3.) kelt törvények állapították meg.

Az első törvény szerint az egyetemi könyvtárnok fizetése Bécsben évi 2200 frt o. é., másutt 1800 frt;

¹ A Centralblatt für Bibliothekswesen III. évf. 1886. füzetéből. (136—146. l.)

minden őr, akár tanulmányi könyvtár vezetésével van megbízva, akár az egyetemi könyvtárakban van alkalmazva, évi 1400 forintot húz;

a scriptorok fizetése, egyetemi könyvtárakban 1000 frt; tanulmányi könyvtárakban 800 frt;

végül az egyetemi könyvtárak segédei évi 600 frtot kapnak.

A könyvtárnok, őr és scriptor fizetéséhez mindenik öt év után, a melyet az illető kielégítő módon töltött el a megfelelő állásban, 10 évig bezárólag 150 frt pótoltatik. Az 1874. decz. 25-iki törvény még a könyvtári segédek fizetését is fölemelte 150 frttal az öt, tiz év között eltöltött hivataloskodás után, mint a könyvtárnokokét.

Az egyetemi könyvtárnokok a VI., az őrök a VIII., a scriptorok a IX., a segédek a X. rangosztályban vannak.¹

Az 1873. ápril 15-ki törvény a könyvtári tisztviselőknek, egy a nyugdíjba nem számító, működési pótlékot állapított meg, mely abban az arányban van számítva, a mint azt az állami tisztviselők megfelelő rangfokozataiban számítani szokás.

Mivel pedig a működési pótlék a hely szerint különbözik és a nyugdíj kiszabásánál a fizetésbe nem számítatik, úgy az egyes hivatalnoki categoriák kedvező vagy kevésbé kedvező helyzetének összehasonlításánál és megítélésénél azt kell vennünk legmagasabb fizetésnek, a mit az illető hivatalnokok a törvényesen kitöltött szolgálati idő után az utolsó rangfokozatban huztak.

Ha már ezen az alapon a többi állami tisztviselők fizetéseinek schemáját a könyvtári hivatalnokokéval összehasonlítjuk, akkor a következő eredményt nyerjük:

A többi állami hivatalnok:	A könyvtári hivatalnok:
VI. rangfokozatban (a legmagasabb fizetési fok) 3600 frt.	Könyvtárnok Bécsben 2500 frt, (2200 frt fizetés + 300 frt Quinquennium). Könyvtárnok Bécsen kívül 2100 frt (1800 + 300 frt).

¹ Az osztrák államhivatalnokok viszonyaival nem ismerős olvasók számára megjegyezzük, hogy ott 11 rangfokozat van, melyek közül a 11. a legutolsó, így a segédek az utolsóelőtti rangfokozatba vannak osztva.

VIII. rangosztály (a legmagasabb fizetés) 1800 frt. Örök 1700 frt (1400 + 300.)

IX. rangosztály (a legmagasabb fizetés) 1300 frt. Egyetemenkönyvtárak scriptorai 1300 frt (1000 + 300), tanulmányi könyvtárak scriptorai 1100 frt (800 + 300).

X. rangosztály (a legmagasabb fizetés) 1100 frt. Segédek 900 frt (600 + 300).

Ebben a összeállításban figyelembe kell venni, hogy a könyvtárnok fizetési különbsége 1100, jobban 1500 frt, az öre 100 frt, a tanulmányi könyvtárnok scriptoráé 200 frt, a segédé 300 frt. Ez az utolsó rangosztály, habár a könyvtári branchban vele még nincs lezárva a sor, mégis itt szóba került az összehasonlítás teljességeért, azonban meg kell jegyezni, hogy ebben a rangban gyakran 10—15 szolgálati évet is kell eltölteni, ezért egészben a különbség, egy még mindig jelentékeny összeget 1000—1500 frt ad.

Ha most párhuzamot vonunk a könyvtári tisztviselők és az állami tanári kar fizetési között, a következő eredményre jutunk.

Rendes egyetemi tanár. (VI. rangfokozat.)

Egyetemi könyvtárnok. (VI. rangfokozat.)

Az 1870. ápr. 9. törvény szerint Bécsben 3200 frt (2200 frt fizetés + 1000 frt quinquennium).

Bécsben 2500 frt (2200 frt fizetés + 300 frt quinquennium).

Prágában 3000 frt (2000 + 1000); másutt 2800 frt (1800 + 1000).

Bécsen kívül 2100 forint (1800 + 300).

Középiszkolai igazgatók. (VII. rangfokozat.)

Örök. (VII. rangosztály.)

Bécsben 2600 frt (1200 frt + 1000 frt, 400 frt működési pótlék).

1700 frt (1400 + 300).

Bécsen kívül másutt 2300 frt (1000 + 1000 + 300 frt működési pótlék).

Középiskolai tanárok. (IX. illetőleg az 1873. ápril 15. törvényszerint a VIII. rangfokozatban).¹

Scriptorok (IX. rangosztály.)

Bécsben 2200 frt (1200 + 1000 frt).

Egyetemi könyvtárakban
1300 frt (1000 + 300 frt.)

Bécsen kívül 2000 frt (1000 + 1000 frt.)

Tanulmányi könyvtárakban
1100 frt (800 + 300 frt).

A rendes egyetemi tanárok és az egyetemi könyvtárnok jövedelmei között, kik mind a VI. rangfokozatban vannak, Bécsben 700, Prágában 900, mindenütt másutt 700 frtnyi különbség van.

Összehasonlítván az örök jövedelmét a középiskolai igazgatókéival, a kik egy fokozattal felettök állanak, és kivéve a nekik még nyugalmaztatásuk esetén is megmaradó működési pótlék jövedelmét, s mint a középiskolai tanároknak, a kik tehát a IX-ik, illetőleg a VIII-ik rangfokozatban vannak, mégis Bécsben 900, másutt 600 frtnyi különbség mutatkozik az örök hátrányára. Ellenben a középiskolai tanárok jövedelmével, Bécsben 500 és Bécsen kívül 300 frtnyi kedvezőtlen különbség van az örökre nézve.

Az egyetemi könyvtárak scriptorai és a középiskolai tanárok között az elsők kárára szintén van különbség, még pedig Bécsben 900 frt, Bécsen kívül mindenütt 700 frt; végül a tanulmányi könyvtárak scriptorai és a Bécsen kívüli középiskolai tanárok jövedelme között 900 frt minus van az elsők kárára.

A jövedelmek ilyenemű összehasonlításakor egy nagyon nyomós körülmény esik a mérlegbe, hogy az állami tanári személyzetnek csak 30 évig kell szolgálnia, hogy megszerezhesse a fent kitett jövedelmek élvezetét, míg a könyvtári hivatalnokoknak nagyon is csekély fizetésöknek teljes élvezetéhez 40 évi szolgálatra van szükségük.²

¹ Ez a törvény az 1. §-ban meghatározza: a középiskolai és a tanítóképző intézetek tanárai harmadik ötödévi pótlékuk elérése után, a közoktatásügyi miniszter által a VII. osztályba vétethetnek föl különös tekintettel elismerendő érdemeikre.

² Egy különösen drasztikus példa a következő: a Bécsen kívüli egyetemek könyvtárnoka, teljes 40 évi szolgálat után nyugalomba lépve 2100 frt nyugdíjat kap, míg a Bécsen kívül fekvő középiskolák tanára teljes 30 évi

A könyvtári szolgálatba való belépés törvényes követelményei (a cs. kir. kultuszminiszterium 1864. nov. 23-ki 11,820. sz. rendelete szerint): *a*) befejezett egyetemi tanulmányok, *b*) a jog- és államtudományi szakot végzettek az államvizsgálatoknak, a philosophiai szakot végzeteknek tanári képesítő vizsgálat letételére való jogosultság,¹ *c*) a modern kultur nyelveknek (az olasz, francia vagy angol) ismerete; vagy ezek egyikének vagy másikának hiányában egy szláv vagy másféle nyelv tudása. Ezután még több készütséget kívánnak a könyvtári állomásokra pályázóktól, mint az általános állami vagy tanári szolgálatra jelentkezőktől; s ezzel ellentétben a díjazás nagyon is csekély — és tényleg a méltányosság és igazságosság kívánalmaival nagyon ellenmondó állapotban van.

A könyvtári szolgálat alapos elvégzése, különösen a bibliographia és a katalogizálás, mint annak leglényegesebb és alapul szolgáló műveletei, helyes ítéletet kíván, nagy pontosságot és gyakran fáradságos utánjárást a bibliographiai segédkönyvtár műveiben. A tudománynak minden ágában jelentékenyen emelkedő irodalmi tevékenység, az újkorban általánosabban és hevesebben küzködő, szellemi képzettségre irányuló, verseny a könyvtári tisztviselőknek a beosztásra és kiadásra vonatkozó munkásságukat mind jobban igénybe veszik és különösen nagyobb városokban, a kikölesönzéssel járó foglalkozás folyton növekedő kiterjedést okoz.

A hetvenes években az egyes könyvtárak dotatiói emeltek. A cs. és kir. közoktatásügyi magas miniszteriumnak 1876. márcz. 21., 1877. január 9-ki rendelete a könyvvásárlási összegeket a következőkben szabta meg: a bécsi egyetemi könyvtárnak 9000; a többi egyetemi könyvtárnak 6000, a tanulmányi könyvtáraknak 1200 frt, a mihez még az egyetemi könyvtárakban az iroda költség számítatik.

A dotáció megnagyobbítása következtében lehetővé vált nagyobb mérvű könyvvásárlás évenként igen jelentékeny munka-

szolgálat után élvez 2000 frt nyugdíjat. Azonban az egyetemi könyvtárnok a VI. a középiskolai tanár az 1873. ápr. 15. törvény szerint a VIII. rangfokozatban van, mégis a 10 évvel tovább szolgáló egyetemi könyvtárnok csak 100 frt kedvezmény különbséget élvez.

¹ Vagy e helyett, mind a két esetben tudori fok elnyerése.

anyagot juttat a könyvtárnak, továbbá a tudomány minden területén rendkívülileg emelkedő termelés, valamint az elevenebb nyilvánosságú élet, adományokban, köteles példányokban és hivatalos kiadásokban, különösen az utolsó 10 évben, oly nagy mennyiségben juttatja a különböző járulékokat, hogy ezek a könyvtári tisztviselők tevékenységét folytonosan haladó erővel veszik igénybe, még pedig nemcsak a hivatalos, hanem azonkívüli munkásságukat is, az utóbbit azáltal, hogy a hivatalnok valamely nagyobb könyvmegrendelés következtében rá van utalva különböző irodalmi területeken, különösen a hozzá közelebb álló szakokban, katalogusokban, tudományos folyóiratokban, életrajzokban, körültekinteni, a melyre a hivatalos órák, melyekben a tényleges könyvtári munkát kell ellátnia, időt nem hagynak neki.

A könyvtárak, erre alig van véleménykülönbség, a szellemi kultúra legfontosabb továbbvivő tényezői közé tartoznak az államban, és mégis az ilyen intézet szolgálatában fáradók rosszabb helyzetben vannak, mint a másféle állami működés szolgálói.

Ezt a kedvezőtlen anyagi helyzetet még jobban kiélesítik a bizonytalan előléptetési viszonyok. A birodalmi tanácsban résztvevő királyságokban és országokban hét egyetemi könyvtár van. Bécsben, Prágában, Krakkóban, Lembergben, Csernovitzban, Gráciban, Innsbruckban és négy tanulmányi könyvtár: Olmützbén, Salzburgban, Klagenfurtban és Laibachban. A rendszeresített állománya az összes könyvtári személyzetnek a következő: 7 könyvtárnok, 12 ór (8 egyetemi könyvtári, 4 vezető ór a tanulmányi könyvtárakban), 14 scriptor (10 az egyetemi, 4 a tanulmányi könyvtárakban) 15 segéd az egyetemi könyvtárakban. Hogy egy ilyen állományban az előléptetés csakis nagyon lassú lehet — ez már magától értetik.¹

Lévén csak 7 könyvtárnoki állás rendszeresítve, természetes, hogy csak nagyon kevésnek sikerül ezt a fokot elérni, a többség az őri állással tetőzi be pályafutását. Sokan pedig csak is scriptori állásra jutnak el, mert az egyetemi könyvtárakban az örök száma viszony-

¹ Ide járul még az, hogy jól lehet nincs a törvényben kifejezve, a politikai viszonyok következtében mostanában különösen az utóbbi években a prágai, krakkói, lemergi, valamint a csernovitzi, laibachi és olmützi könyvtárakban szláv nyelvismeret szükséges, miáltal az a nélkül pályázók alig nyerhetnek állást a nevezett helyek könyvtáraiban.

lagosan nagyon csekély (minden egyetemi könyvtárban egy, csak Bécsben kettő). Csak példaképen legyen itt felemlítve, hogy a prágai egyetemi könyvtárban egy segéd már 18, egy másik 12, egy harmadik 11, míg az odavaló scriptorok közül az egyik 17, a másik 15, a harmadik 12 éve szolgál ugyanabban a minőségben. Prágában és Lembergben mindenik scriptor már 14 éve szolgál ebben a rangban, Laibachban a scriptor, mint ilyen, 13 évig, Klagenfurtban az őr 14 évig, s ugyanott a scriptor 12 évig. A föltevés, melyből a magas államkormány a könyvtárnokra vonatkozó 1871-ik évi törvényjavaslat indokolásában kiindult, hogy t. i. szabályszerint lehető legyen 10 évi időközben egy magasabb állásba való belépés, és így minden rangban lévőknek két ötöd évi pótlék elegendő lesz, a tapasztalás bizonyosága szerint sok esetben nem talált.

A könyvtári hivatalnokok, az irodalom által közrebocsátott anyagot munkájukkal az érdeklődő köröknek hozzáférhetővé tevén, másrészt az általok képviselt (v. hatáskörükhöz tartozó) különféle szakok irodalmi jelenségeit élénk érzéssel tartván számban — legközelebb állanak az állami tanári személyzethez. Ez a felfogás a még mindig érvényben levő 1825. július 23-ki könyvtári szabályzat 1. §-ában is meglátszik már, mely szerint a könyvtári hivatalnokok, mint a képző- és tanítóintézeteknek tagjai vannak feltüntetve. Ehhez hasonlóan a cs. és kir. magas kultuszminiszterium előbbi rendeleteiben is (1856. okt. 10., 9040. szám. 1860. aug. 4., 10,274. szám) szabályzat van megállapítva, hogy könyvtári szolgálatba csak azok a magasabb képzettségűek léphetnek, kik a gymnasiumi tanári vizsgálat letételére képesítve vannak. Hasonló vélemény van kifejezve az 1873. április 15-ki törvény címében és tartalmában — „az állami tanári személyzet és a könyvtári tisztviselők tényleges fizetésére vonatkozó szabályzat.“ Végre azon indokolásban, melyet a magas kormány a könyvtári hivatalnokok rangjai és fizetésére vonatkozó javaslatában, az 1871. évben benyújtott előterjesztés alkalmával a birodalmi tanács előtt bemutatott, világosan ki van mondva, hogy a könyvtári tisztviselők a középiskolai tanárokkal, a könyvtárnokok az egyetemi tanárokkal rangban és fizetésben egyenlővé teendők, mégis, sajnálatunkra, magában az 1871. aug. 22-ki törvényben ez az egyenrangúsítás nem jutott kifejezésre.

Ha a könyvtári tisztviselők jövedelme az állami hivatalnokokéval egyenlővé tetetnék, akkor csak a könyvtárnokok nyernének vele nagy mértékben, mert a VI. rangfokozatban levő állambivatalnokoknak három lépcsője 2800—3200—3600 forint közül a legalsóbb is több jövedelmet mutat föl, mint a mennyit a bécsi egyetemi könyvtárnok teljes 40 évi szolgálata után húz. Egyenjogúsítás esetében tehát a bécsi egyetemi könyvtárnok eltöltött negyven éve után 1100 frttal (3600—2500), a másutt levő 1500 frttal (3600—2100) többet kapna.

Az örök jövedelmi többlete ellenben hasonló hozzávetéssel csak 100 forint lenne (a VIII-ik rangosztály legmagasabb lépcsője évi 1800—1700 frt az ör lehető legnagyobb jövedelme), az egyetemi könyvtárak scriptorainál nem volna különbség, a tanulmányi könyvtárak scriptorainál pedig 200 frt (1300 frt a IX. rangosztály legmagasabb foka, a scriptor lehetőleg nagyobb fizetése 1100 frtra megy). Míg tehát az 1870. április 9-ki törvény (R. G. Bl. Nr. 45.) szerint a rendes egyetemi tanár Bécsben 3200, Prágában 3000, másutt 2800 frttal léphet nyugalomba, az egyetemi könyvtárnok 3600 frt nyugdíjat élvezne, daczára, hogy valamennyien a VI. fokozatban vannak. Azáltal, hogy a könyvtári tisztviselők általában sem az állambivatalnokokkal, sem az állami tanárokkal egy rangba nem helyeztetek, hanem egy egészen külön elbánás alá estek, melynek semmi belső alapja nincsen, sőt a magas kormány eredetileg táplált szándékával ellentétben van, helyzetök jelentékenyen rosszabbá vált.

A könyvtári tisztviselőknek az állami tanári személyzettel való egyenlővé tételének elméletben kimondott elve oly módon volna praktikusán keresztülvihető, ha a jobbitás részökre az öt 200 frtos, semmi rangfokozat által meg nem szakított, folyton haladó quinquenniumban törvényhozásilag megállapíttatnék.

Igy a törvényes hivatalos szolgálat befejezése után, mind a két kategóriának a jövedelme a következő lenne :

A bécsi egyetemi tanaré	A bécsi egyetemi könyvtárnoké
2200 + 1000 = 3200 frt.	2200 + 1000 = 3200 (jelenleg 2200 + 300 = 2500 frt).

Az egyetemi könyvtárnok jövőre tehát már e szerint, a mostani fizetésével szemben 700 frt többletet húzna.

Bécsen kívüli egyet. tanár Bécsen kívüli egyet. könyvtárnok
 $1800 + 1000 = 2800$ frt. $1800 + 1000 = 2800$ frt
 (jelenleg $1800 + 300 = 2100$ frt).

A Bécsen kívül levő egyetemi könyvtárnok fizetési többlete hasonlóképen 700 frt lenne. Csakis Prágában az egyetemi könyvtárnok hátrányára van 200 frt különbség az egyetemi tanárral szemben, mert ott a rendes egyetemi tanár fizetése 5 quinquentiummal 3000 ($2000 + 1000$) frt.

Középiszkolai igazgató Bécsben Ór $1400 + 1000 = 2400$ (jelenleg $1400 + 300 = 1700$ frt).
 $1200 + 1000 + 400 = 2600$ frt. Bécsen kívül $1000 + 1000 + 300 = 2300$ frt.

Középiszkolai tanár Bécsben Scriptor (egyet. könyvtárban)
 (VIII. rangfokozat [feltételesen]) $1000 + 1000 = 2000$ frt (most $1000 + 300 = 1300$ frt).
 $1200 + 1000 = 2200$ frt. Bécsen kívül $1000 + 1000 = 2000$ frt. Tanulmányi könyvtárban $800 + 1000 = 1800$ frt (most $800 + 300 = 1100$ frt).

Az örök e szerint jövőre 700 frttal többet kapnának. Mind a két osztályú scriptor fizetési többlete 700 frt lenne.

Az ily módú fizetésjavítás végül hát mindenik rangfokozatnál 700 frtot tenne ki, így a könyvtári hivatalnokok helyzete egyformán és sokkal kedvezőbb lenne szabályozva, mint egy, a többi állami tisztviselővel való esetleges egyenrangúsítás által, a mikor az ór rangosztálya csak 100 frt javítást nyerne, a tanulmányi könyvtár scriptora 200 frtot, az egyetemi könyvtáré majd semmit, míg a könyvtárnokok fölöslegesen nagy összeggel 1000, Bécsen kívül pedig 1500 frttal kapnának többet.

Az állami középiszkolai tanári személyzet jövedelmeivel szemben még ezen szabályzat szerint is volnának egyenetlenségek. Az örök a bécsi középiszkolai igazgatók jövedelmével szemben 200 frttal kevesebb, a máshol levőkével szemben 100 frttal többet, míg a középiszkolai tanárokéval szemben 200 frt körül, jobban: 400 frttal többet kapnának, a bécsi egyetemi könyvtári scriptorok a bécsi középiszkolai tanároknál 200 frttal kevesebbet, a tanulmányi könyvtárak scriptorai szintén 200 frttal kapnának kevesebbet, mint a vidéki középiszkolai tanárok. Ezek az egyenetlenségek nem kerülhetők el és onnét erednek, mert az állami

tanári személyzetnél a díjazás alapjául egy magában megmaradó, határozott fizetés van elfogadva; míg a könyvtári személyzetnél minden fizetés a rangfokozat szerint változik.

Aza nézet, hogy folyó quinquenniumok csak ott vannak helyén, a hol magasabb rangosztály adományozása esetében is bizonyos fix fizetés adatik, ma már nem állhat meg, mert az a módja a díjazásnak, a mely szerint a fizetések rangfokozat szerint emelkednek, de a mellett még olyan összeg is engedélyeztetik, a mely egy bizonyos, meghatározott számból kiindulva egy bizonyos időpont után egy bizonyos magasságig emelkedik, az igazságos díjazás elvének bizonyára nem mond ellent. Ha pl. 25 évnek szolgálatban való eltöltése után minden könyvtári tisztviselő rangkülönbség nélkül 1000 frtot kap, ebben épen az van jutalmazva, hogy az az ember, oly sok időn keresztül főképen csak az államot szolgálta; azonkívül a rangon alapuló szolgálati különbség jutalmazásáról, a fizetés különböző nagyságával ugyis gondoskodva van.

A megszakítás nélkül folyó ötödévi pótlék megállapítása már csak azért is elfogadható lenne, mert az állami tanári személyzettel való egyenrangúsítást leghamarább megvalósíthatja. Ha az örök 200 vagy 400 frttal többet kapnak, mint a középiskolai igazgatók, meg kell gondolni, hogy azok részére, a kiknek 10 évvel tovább kell szolgálniuk — az a többlet méltányos lesz, s hogy az egyenértékű a hosszabb szolgálati idővel. Azok a különbségek, a melyek a bemutatott fizetésfeljavítási rendszer alkalmazásával a prágai egyetemi könyvtárnok, a bécsi egyetemi könyvtári scriptorok, a tanulmányi scriptorok kárára feltűnnek: világosan mutatják, hogy a könyvtári tisztviselők kérelme, az öt, megszakítás nélkül folyó quinquennium teljesítése iránt valóban szerény, s már csak azért is teljes figyelmet érdemel, mert a mérséklet határai nem lépi át. A könyvtári tisztviselők kérelmükben csak az öt, félbeszakítás nélkül való quinquennium engedélyezésére szorítkoznak, mert az ő teljes egyenrangúsításuk az állami tanári személyzettel szükségessé tenné bizonyos rangfokon levőknek, mint például az örök és scriptorok eddigi fizetésének elodázását, ellenben az ötnél több quinquennium megadása az egyes hivatalnoki kategóriák fizetésének feljavítására törvényesen bevett módot érintené, mely szerint a fizetés-

emelésnek az államhivatalnokok számára két, a tanári személyzet számára öt lépcsője létezik.

Ezzel szemben ajánlatos volna az örök, scriptorok és segédek rangját egy fokkal emelni. Hogy az örök, kik gyakran vannak abban a helyzetben, hogy a könyvtárnokot helyettesítik, sőt a tanulmányi könyvtárakban épen vezetői az intézetnek, két fokkal alacsonyabban álljanak, mint a könyvtárnokok; annak semmiféle belső jogosultsága nincsen, és ezzel a hivatalnoki osztállyal szemben valóban méltánytalanság. Ha már továbbá az állami tanító-személyzet első véglegesített állomása a kilencedik rangfokozatba esik, akkor nem tudjuk belátni, hogy a segéd, a ki már véglegesített hivatalnok, tekintve, hogy a könyvtári szakba való belépés követelményei szigorúbbak, mint a tanári szakba való, miért nem kaphatja meg szintén már a kilencedik fokot. Az örnél és a scriptornál is jövedelmeik nem sokat különböznenek a VII. és VIII. rangfokú állami tanári személyzetétől, csak a segéd fizetési különbsége volna nagyobb, de az in honorifico való nyereség elég magasra nem becsülhető. Ha a fiatal emberek azt látják, hogy tanulmányaik ideje alatt kifejtett szorgalmuk és fáradozásaiknak ha nem is azonnal lesz megkiszárazható anyagi előnye, de a legkevesebb, hogy megfelelő társadalmi állás lesz osztályrészükké, mindenesetre felemelőleg hat rájuk, hogy könyvtári szolgálatba lépjenek. Ez a nyereség in honorifico egyensúlyban tartja a hosszas szolgálati időt, melyet a segédeknek gyakran el kell tölteniök. Míg ellenkezőleg nyomasztólag hathat azokra, a kik könyvtári szolgálatra szánták magokat, látni, hogy mások, különösen kiknek véglegesített állás elnyerésére kisebb qualificatióra van szükségük, rangban felettök állanak. A működési pótlékok azután természetesen a magasabb rangnak megfelelően számítandók, ez az emelés összesen is csak 2660 frtot teszen.

A mellékelt táblázat ¹ utal arra, hogy az említett fizetésjavítási mód rendszeresítése az államkincstárt, a Lajthán innen lévő egyetemi és tanulmányi könyvtárak mostani személyzete számba vételével 17,810 o. é. frt többlettel terheli; oly összeg

¹ Ez hiányzik itt, mert nagyon sok helyet foglalna el, azonkívül egészen személyi természetű, s csakis a kérvény tartalmának megvilágítására volt szükséges, ezért nem vettük át közleményünkbe.

ez, mely a nagy kiadási mérlegre vonatkoztatva, tényleg csekély többlet.

Teljes tisztelettel adózó kész szolgálai meg vannak arról győződve, hogy a cs. és kir. vallás- és közoktatási magas miniszterium a szellemi kultúra érdekeire vonatkozó böles és igazságos gondoskodását nem fogja tőlök megvonni s az előterjesztett, épen oly mérsékelt, mint alapos kérelmet kegyelmesen figyelmére fogja méltatni és az állambivatalnokok társadalmi helyzetét meg fogja javítani, miután azok tevékenységük által a tudományos képzésnek oly sok követelményeit támogatják; épen azért merik alázatos kérelmüket úgy formulázni: hogy a cs. és kir. vallás- és közoktatásügyi magas miniszterium kegyes legyen az előterjesztés értelmében az urak- és a képviselők-házához tiszteletteljesen benyújtott kérelemben egy törvényjavaslatot adni be, mely szerint a birodalmi tanácsba belépett királyságok és országok egyetemi és tanulmányi könyvtárai tisztviselőinek öt, megszaki-
tás nélkül, minden rangfokon tartó 200 frtos quinquennium állapítassék meg, és pedig az illető törvénynek kihirdetése előtt és után könyvtári szolgálatban töltött időre való érvénnyel — továbbá, hogy az örök, scriptorok és segédek részére a VII., VIII. és IX. rangfokozatok el legyenek ismerve. (Következnek az aláírások.)

